

Bruxelles, 30. siječnja 2026.
(OR. en)

5835/26

COHOM 27
CONUN 14
COPS 70
COASI 26
COAFR 29
CFSP/PESC 147
DEVGEN 16
MAMA 25

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Zaključci Vijeća o prioritetima EU-a na forumima UN-a za ljudska prava u 2026.

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o prioritetima EU-a na forumima UN-a za ljudska prava u 2026., koje je Vijeće odobrilo na 4151. sastanku održanom 29. siječnja 2026.

**ZAKLJUČCI O PRIORITETIMA EU-a NA FORUMIMA UN-a ZA LJUDSKA PRAVA U
2026.**

1. **Ljudska prava** univerzalna su, nedjeljiva, međuovisna i međusobno povezana, neovisno o tome jesu li građanska, kulturna, gospodarska, politička ili socijalna. Ključna su za ljudsko dostojanstvo, jednakost, demokraciju, vladavinu prava, mir i održivi razvoj. Mir i blagostanje, sloboda i sigurnost te postizanje ciljeva održivog razvoja i Programa 2030. neodvojivo su povezani s poštovanjem vladavine prava, demokracije i svih ljudskih prava. Međunarodno pravo temelj je mira, pravde, slobodne trgovine i rješavanja sporova.
2. Europska unija ponovno potvrđuje svoje nepokolebljivo zalaganje za **univerzalno poštovanje, zaštitu i ostvarivanje ljudskih prava** svuda i za sve. EU će i dalje nepopustljivo braniti univerzalnost ljudskih prava, demokraciju i vladavinu prava. Aktivno promicanje i zaštita tih univerzalnih normi, među ostalim u našem vanjskom djelovanju, u interesu su Europske unije, njezinih država članica i njezinih građana. U svijetu koji se brzo mijenja EU će biti spreman na odgovor u skladu sa svojim principijelnim pristupom djelotvornoj zaštiti i promicanju ljudskih prava, demokracije i vladavine prava.
3. Budući da se Unija temelji na međunarodnoj suradnji i zajedničkoj odgovornosti, trenutajući rašireni napad na **međunarodni poredak** utemeljen na pravilima, kao i na ljudska prava, na međunarodno dogovorene norme i na institucije koje smo radi njihove provedbe uspostavili u suprotnosti je sa strateškim interesima EU-a. Zajednički dogovorena pravila te djelotvorne i uključive **multilateralne institucije**, u čijem su središtu Ujedinjeni narodi, najbolji su način za osiguravanje mira, sigurnosti, ljudskih prava, blagostanja i održivog razvoja za sve. EU će i dalje imati čvrst stav i djelovati kao predvodnik u podupiranju i promicanju poštovanja međunarodnog prava i ljudskih prava te će se oslanjati na svoje jedinstvo kako bi poticao međuregionalna partnerstva kojima se jačaju globalne norme i mir. Iskoristit ćemo svaku priliku na multilateralnim forumima kako bismo se suprotstavili oduzimanju ljudskih prava.

4. EU će nastaviti **suradivati sa svim regijama svijeta** i unapređivati partnerstva sa zemljama u svim regijama. I dalje je posebno važno produbljivati i širiti suradnju u području ljudskih prava, ne ograničavajući se na tradicionalne partnere sličnih stavova, kao i djelovati kao „graditelj mostova“ prema drugima. EU će ostati predvidljiv i pouzdan partner za zemlje diljem svijeta.
5. EU će nastaviti pozivati sve države na potpunu suradnju i konstruktivan angažman sa **sustavom UN-a za ljudska prava**. U godini kada se obilježava 20. obljetnica **Vijeća UN-a za ljudska prava** bitno je ponovno potvrditi njegovu ulogu ključnog foruma za dijalog, suradnju i djelovanje u području ljudskih prava te ojačati njegov položaj i sinergiju s radom drugih tijela UN-a, posebno Trećeg odbora Opće skupštine UN-a.
6. **Kako bi sustav UN-a za ljudska prava bio snažan i djelotvoran**, nužno je da Ured Visokog povjerenika za ljudska prava (OHCHR) može djelovati neovisno i raspolagati dostatnim resursima. EU će nastaviti pozivati sve države da UN-u i njegovim mehanizmima za praćenje ljudskih prava pruže bezuvjetan i neometan pristup svojim državnim područjima te da produlje stalne pozive za posebne postupke UN-a i UN-ove druge mehanizme za ljudska prava i olakšaju posjete svojim zemljama. EU će ponovno potvrditi svoju nepokolebljivu potporu **univerzalnom periodičnom pregledu**, koji je temelj sustava UN-a za ljudska prava, te će pozvati sve države da nastave u njemu sudjelovati. EU naglašava ključnu ulogu, neovisnost i integritet nositeljâ mandata za posebne postupke UN-a.
7. Sva **tri stupa UN-a** jednako su važna i uzajamno se osnažuju kao temelji na kojima počiva sustav UN-a. UN ima ključnu ulogu u postavljanju normi te bi sva tijela i subjekti UN-a u svoje aktivnosti trebali uključiti perspektivu ljudskih prava. **Inicijativa UN80** prilika je da se UN ojača te bude spreman za postizanje rezultata u okviru svojih triju stupova, s obzirom na to da je ishod posebno važan za područje ljudskih prava. EU će i dalje paziti da proces reforme UN80 nema nerazmjern utjecaj na stup ljudskih prava te će i dalje posebnu pozornost posvećivati njegovu odgovarajućem, predvidljivom, povećanom i održivom **financiranju**, imajući na umu da je taj stup već strukturno nedovoljno financiran i da je posebno pogođen krizom likvidnosti. EU će nastaviti pozivati sve države da ispune svoje financijske obveze te da plate svoje dugove u cijelosti i na vrijeme.

8. Trenutačni naponi za **racionalizaciju i učinkovitost** u Vijeću za ljudska prava i Trećem odboru Opće skupštine UN-a prilika su za jačanje usmjerenosti, djelotvornosti i učinka tih foruma i mandata koje oni nose, kao i za jačanje suradnje između Vijeća za ljudska prava i Trećeg odbora ne bi li se smanjila preklapanja i izbjegla udvostručavanja. EU poziva sve države da se pridruže tim naporima u duhu iskrene suradnje i u cilju očuvanja svojih ključnih funkcija.
9. Kako bi se poštovala, zaštitila i ostvarila ljudska prava te zajamčili održivi mir i sigurnost, nužno je nastaviti ulagati napore usmjerene na **okončanje nekažnjavanja i osiguravanje odgovornosti** za sva kršenja i povrede međunarodnog prava, uključujući **međunarodno pravo o ljudskim pravima i međunarodno humanitarno pravo**, gdje god da do njih dođe. Odgovornost je ključna za održivo rješavanje sukoba. Zajedno s partnerima diljem svijeta EU će nastaviti podupirati posebne postupke UN-a, nositelje mandata i druge neovisne istrage kršenja i povreda ljudskih prava te kršenja međunarodnog humanitarnog prava, uključujući kršenja koja bi mogla doseći razinu međunarodnih kaznenih djela.
10. EU će ponovno potvrditi svoju nepokolebljivu potporu sustavu međunarodnog kaznenog pravosuđa, a posebno **Međunarodnom kaznenom sudu (MKS)**, kao i svoju predanost poštovanju Rimskog statuta te očuvanju neovisnosti i integriteta MKS-a. EU podsjeća da kaznena djela u skladu s Rimskim statutom, koja ugrožavaju mir, sigurnost i dobrobit svijeta, ne bi smjela ostati nekažnjena. Kako bi se MKS-u omogućilo da ispuni svoj mandat, države stranke, u skladu s odredbama Rimskog statuta, u potpunosti surađuju sa Sudom u njegovoj istrazi i progonu kaznenih djela u nadležnosti Suda. EU ima dugu i snažnu politiku potpore MKS-u. EU potiče dijalog između država stranaka i nedržavnih stranaka, uz potpuno poštovanje međunarodnog prava i Rimskog statuta, kako bi se osiguralo da Sud i dalje bude djelotvorna i neovisna pravosudna institucija. EU će nastaviti osuđivati napade ili prijetnje protiv Suda, izabranih dužnosnika, osoblja i onih koji surađuju sa Sudom. Nadalje, EU će pružiti punu potporu i doprinos s ciljem osiguravanja zaštite Suda i njegova osoblja od vanjskih pritisaka ili prijetnji kako bi Sud mogao nastaviti funkcionirati u svim okolnostima.

11. Snažan i dinamičan **prostor za građansko djelovanje** ključan je za demokraciju, ljudska prava i pozivanje vlada na odgovornost. Uslijed sve većih ograničenja u financiranju došlo je do alarmantnog povećanja uznemiravanja, prijetnji i napada na organizacije civilnog društva i borbe za ljudska prava, što uključuje i transnacionalnu represiju, kao i do sve restriktivnijeg zakonodavstva u mnogim zemljama. EU će nastaviti podupirati i štiti snažno i otporno civilno društvo na internetu i izvan njega, među ostalim putem Strategije EU-a za civilno društvo, te sustavno promicati i omogućavati strukturiranu suradnju civilnog društva s tijelima koja donose odluke, kao i sudjelovanje u UN-ovim i drugim multilateralnim forumima.
12. **Promjena dinamike u UN-u** stvara nove izazove i dovodi do sve češćih pokušaja ugrožavanja postojećih obveza i normi. EU će se odlučno suprotstaviti svakom pokušaju da se ugroze obveze država na temelju međunarodnog prava ili oslabi univerzalnost ljudskih prava. EU će se služiti svojim paketom instrumenata, među ostalim EU-ovim globalnim režimom sankcija u području ljudskih prava, kako bi potaknuo promjene i poboljšao stanje ljudskih prava diljem svijeta. EU će se boriti protiv lažnih diskursa, među ostalim protiv takozvanih jednostranih mjera prisile, dezinformacija te inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama.

13. EU će raditi na okončavanju i sprečavanju daljnjih kršenja i povreda ljudskih prava, među ostalim predvođenjem i podupiranjem **relevantnih inicijativa** u okviru Trećeg odbora Opće skupštine UN-a i Vijeća za ljudska prava. Inicijative za pojedine zemlje omogućuju usmjeravanje pozornosti na stanje ljudskih prava u pojedinim zemljama u skladu s univerzalnim normama, bilo da je riječ o rješavanju konkretnih kršenja, promicanju odgovornosti ili pomaganju u poboljšanju stanja ljudskih prava s pomoću mandata kao što su neovisni mehanizmi i posebni postupci te OHCHR. EU će i dalje imati vodeću ulogu u **inicijativama za pojedine zemlje** u vezi s Afganistanom, Bjelarusom, Burundijem, Demokratskom Narodnom Republikom Korejom (DNRK), Eritrejom i Mjanmarom/Burmom. Pomno će pratiti inicijative za Srednjoafričku Republiku, Demokratsku Republiku Kongo, Gruziju, uključujući okupirane odcijepljene regije Abhaziju i Južnu Osetiju, Haiti, Iran, Nikaragvu, okupirano palestinsko područje, Rusiju, Somaliju, Sudan, Siriju i privremeno okupirana područja Ukrajine, uključujući Autonomnu Republiku Krim i grad Sevastopolj. EU će aktivno sudjelovati u svim interaktivnim dijalozima za pojedine zemlje s nositeljima mandata za posebne postupke, kao i u drugim oblicima razmjena ne bi li skrenuo pozornost na druge posebne situacije u području ljudskih prava i odgovarajuće regionalne izazove. EU će također poduzeti daljnje korake u vezi s posljednjim posebnim sjednicama Vijeća za ljudska prava. EU će predvoditi tematske inicijative o smrtnoj kazni, slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravima djeteta.

14. EU će nastaviti najoštrije osuđivati nezakonit, ničim izazvan i neopravdan agresivni rat Rusije protiv **Ukrajine**. EU će nastaviti najoštrije osuđivati i kontinuirana ruska kršenja međunarodnog prava o ljudskim pravima i međunarodnog humanitarnog prava u Ukrajini, kao što su izvansudska pogubljenja ratnih zarobljenika i civilnih pritvorenika, proizvoljno pritvaranje te sustavna i raširena upotreba mučenja i drugih oblika zlostavljanja, uključujući silovanje i drugo seksualno i rodno uvjetovano nasilje povezano sa sukobima. EU je duboko zabrinut zbog sve većeg broja civila koji su ubijeni i ozlijeđeni zbog ruske upotrebe bespilotnih zrakoplova i eksplozivnog oružja, među ostalim sa širim geografskim učinkom u urbanim područjima, te zbog *druge* civilne infrastrukture i civila. Istražno povjerenstvo zaključilo je da su ruske vlasti počinile zločine protiv čovječnosti poput mučenja, prisilnih nestanaka, ubojstava i prisilnog premještaja stanovništva, kao i ratne zločine, uključujući namjerne i pojačane napade na civile. EU će nastaviti pozivati Rusiju i Bjelarus da odmah okončaju teško kršenje u vidu deportacije i prisilnog premještaja djece koje, prema Istražnom povjerenstvu, predstavlja ratne zločine, da zaustave nezakonito posvajanje ukrajinske djece te da osiguraju njihov hitan i siguran povratak u Ukrajinu. EU poziva Rusiju da odmah zaustavi militarizaciju i indoktrinaciju ukrajinskih maloljetnika i mladih u skladu s najnovijim izvješćima OHCHR-a o stanju ljudskih prava u Ukrajini. EU je čvrsto predan osiguravanju potpune odgovornosti za sve međunarodne zločine te kršenja i povrede ljudskih prava koji proizlaze iz agresivnog rata Rusije, uključujući istrage tužitelja MKS-a, kao i osiguravanju poštovanja prava žrtava na pravdu, odštetu i jamstva neponavljanja. U tom kontekstu EU prima na znanje potpisivanje nove konvencije o osnivanju Međunarodnog povjerenstva za ocjenu zahtjeva za naknadu štete za Ukrajinu i poziva na nastavak rada. EU će nastaviti podupirati daljnje napore povezane s Posebnim sudom za zločin agresije na Ukrajinu i rad na uspostavi sveobuhvatnog mehanizma naknade. EU će poduprijeti produljenje mandata Istražnog povjerenstva za Ukrajinu od strane Vijeća za ljudska prava. EU će zahtijevati da Rusija prekine svoju agresiju, povuče sve snage i vojnu opremu s cijelog državnog područja Ukrajine te da u potpunosti poštuje suverenitet, neovisnost i teritorijalnu cjelovitost Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica. EU je i dalje predan sveobuhvatnom, pravednom i trajnom miru u Ukrajini koji se temelji na načelima Povelje UN-a i međunarodnog prava te pozdravlja sve napore u tu svrhu.

15. EU će nastaviti pratiti i osuđivati sustavna kršenja ljudskih prava u **Rusiji**, koji je dio sve intenzivnije sustavne unutarnje represije pod državnim pokroviteljstvom, uključujući primjenu proizvoljnog pritvaranja te raširenu i sustavnu primjenu mučenja i zlostavljanja. EU je i dalje duboko zabrinut zbog zatvorenog prostora za građansko djelovanje, na internetu i izvan njega, te će osuditi sustavnu represiju nad civilnim društvom, neistomišljenicima i neovisnim medijima u Rusiji, zajedno s transnacionalnom represijom. EU će pozvati Rusiju da hitno ukine svoje represivno zakonodavstvo i uskladi svoje nacionalno zakonodavstvo s međunarodnim pravom o ljudskim pravima. EU će pozvati na trenutačno i bezuvjetno puštanje na slobodu i rehabilitaciju svih proizvoljno pritvorenih osoba, uključujući političke zatvorenike, te će Rusiju pozvati da okonča svoju političku zlouporabu pravosuđa i tijela kaznenog progona. EU će nastaviti poticati Rusiju da u potpunosti surađuje sa svim UN-ovim istražnim mehanizmima i regionalnim mehanizmima povezanim sa stanjem ljudskih prava u toj zemlji, uključujući posebne postupke, te da u potpunosti provede sve preostale presude Europskog suda za ljudska prava.
16. EU snažno osuđuje teška, sustavna i raširena kršenja ljudskih prava u **Bjelarusu**. EU će nastaviti snažno poticati bjeloruske vlasti da zaustave sve vrste represije. EU prima na znanje nedavno puštanje na slobodu nekih političkih zatvorenika te će nastaviti poticati Bjelarus da odmah i bezuvjetno pusti na slobodu i rehabilitira sve političke zatvorenike, da osigura rješavanje sudskih postupaka nakon njihova puštanja na slobodu i okonča sve oblike uznemiravanja ili pritiska koji mogu dovesti do njihova prisilnog odlaska, deportacije ili lišavanja konzularnih usluga. EU će bjeloruske vlasti odlučno pozvati da ukinu smrtnu kaznu i da, kao prvi korak u tom smjeru, uvedu moratorij. EU poziva bjeloruske vlasti da se uključe u istinski i uključiv dijalog sa svim elementima društva. Nastavit će od bjeloruskih vlasti odlučno tražiti da u potpunosti surađuju s međunarodnim i regionalnim mehanizmima za praćenje ljudskih prava. EU je i dalje predan podupiranju svih napora usmjerenih na preuzimanje odgovornosti te na prava žrtava na odštetu, istinu i jamstva neponavljanja. EU će od bjeloruskih vlasti tražiti da prestanu biti uključeni u ruski agresivni rat protiv Ukrajine i da zaustave instrumentalizaciju migranata u političke svrhe, u suučesništvu s Rusijom. EU će nastaviti raditi na osiguravanju toga da pogoršanje stanja ljudskih prava u Bjelarusu ostane visoko na dnevnom redu Vijeća za ljudska prava te će podupirati rad posebnog izvjestitelja i Skupine neovisnih stručnjaka za stanje ljudskih prava u Bjelarusu.

17. EU osuđuje sva kršenja međunarodnog prava o ljudskim pravima i međunarodnog humanitarnog prava na cijelom **okupiranom palestinskom području**. EU pozdravlja donošenje Rezolucije 2803 Vijeća sigurnosti UN-a. EU je i dalje čvrsto predan međunarodnom pravu i sveobuhvatnom, pravednom i trajnom miru koji se temelji na dvodržavnom rješenju u skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, u kojem dvije demokratske države, Izrael i Palestina, žive jedna uz drugu u miru unutar sigurnih i priznatih granica, te podupire diplomatske napore u tom smjeru, utemeljene na međunarodnom pravu. EU i dalje naglašava potrebu za brzom, sigurnom i neometanom isporukom humanitarne pomoći u širim razmjerima Gazi i kontinuiranom raspodjelom te pomoći unutar Gaze. EU će nastaviti pozivati sve strane da olakšaju potpun i neometan humanitarni pristup Pojasu Gaze kako bi se odgovorilo na hitne potrebe stanovništva te će poticati učinkovitu raspodjelu pomoći u skladu s međunarodnim pravom, među ostalim putem agencija UN-a, posebno UNRWA-e. EU poziva Izrael da ne provodi zakon o registraciji nevladinih organizacija u njegovu sadašnjem obliku. EU će nastaviti podupirati Istražno povjerenstvo i druge relevantne mandate OHCHR-a aktivne na okupiranom palestinskom području. EU poziva sve strane da ispune svoje obveze na temelju međunarodnog prava, uključujući međunarodno pravo o ljudskim pravima i međunarodno humanitarno pravo, te ističe da se za kršenja tih normi mora odgovarati. EU će podsjetiti na potrebu za potpunom provedbom naloga Međunarodnog suda, koji su pravno obvezujući, i prima na znanje njegova savjetodavna mišljenja. EU oštro osuđuje daljnju eskalaciju, koja je uslijedila nakon golemog povećanja nasilja doseljenika nad palestinskim civilima, te politike zastrašivanja i prijetnji prisilnim raseljavanjem i pripojenjem na Zapadnoj obali, uključujući istočni Jeruzalem, kao i terorističke napade na Izrael. EU poziva izraelsku vladu da zaustavi i preokrene trend širenja naselja, koja su prema međunarodnom pravu nezakonita, da se suzdrži od bilo kakvog pripojenja i da nasilne doseljenike pozove na odgovornost. EU će podsjetiti na to da je Opća skupština UN-a donijela Deklaraciju iz New Yorka o mirnom rješavanju pitanja Palestine i provedbi dvodržavnog rješenja. EU ističe ključnu ulogu civilnog društva u promicanju dijaloga između Izraelaca i Palestinaca o ljudskim pravima, miru te sveobuhvatnom i pravednom rješenju sukoba. EU se nada da u budućnosti neće biti prepreka suradnji s civilnim društvom i nevladinim organizacijama.

18. Stanje ljudskih prava u **Iranu** i dalje je vrlo zabrinjavajuće, posebno stalni porast broja pogubljenja i izvješća o žrtvama prosvjeda u kojima su Iranci i Iranke izrazili legitimnu težnju za boljim životom, slobodom i dostojanstvom. EU će nastaviti osuđivati primjenu nasilja, proizvoljnog pritvaranja i taktika zastrašivanja koje sigurnosne snage provode nad prosvjednicima. EU će pozvati iransku vladu da zaustavi pogubljenja i provodi dosljednu politiku s ciljem ukidanja smrtne kazne. EU poziva Iran da okonča sve oblike diskriminacije, u pravu i u praksi, nad ženama i djevojčicama, kao i nad pripadnicima etničkih, vjerskih, jezičnih ili drugih manjina. EU je i dalje zabrinut zbog ograničavanja slobode mišljenja i izražavanja te okupljanja, na internetu i izvan njega. Trebalo bi omogućiti slobodan protok informacija i pristup internetu. Svi pojedinci uhićeni zbog mirnog ostvarivanja svojih prava trebali bi odmah biti pušteni na slobodu. EU je ozbiljno zabrinut zbog uznemiravanja i odmazde, osobito usmjerenih na disidente, pripadnike vjerskih i etničkih manjina i borce za ljudska prava, među ostalim putem transnacionalne represije, također i na području EU-a. EU izražava zabrinutost zbog masovnog vraćanja Afganistanaca i Afganistanki iz Irana, uključujući prisilno vraćanje. EU poziva Iran da osigura pravičan postupak i jamstva poštenog suđenja za sve pritvorenike. EU zahtijeva trenutačno i bezuvjetno puštanje na slobodu svih proizvoljno pritvorenih građana u Iranu, uključujući građane EU-a i osobe s dvojnim državljanstvom, te poziva iranske vlasti da okončaju uznemirujuću praksu pritvaranja stranih državljana s ciljem ostvarivanja političke koristi. EU također poziva Iran da poštuje svoje obveze iz Bečke konvencije o diplomatskim odnosima i Bečke konvencije o konzularnim odnosima te Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

19. EU oštro osuđuje kršenja i povrede ljudskih prava u **Afganistanu**. Ta kršenja uključuju rodno uvjetovano nasilje, ekstremnu rodno uvjetovanu diskriminaciju žena i djevojčica od strane talibana, uključujući uskraćivanje prava na obrazovanje ženama i djevojčicama iznad 6. razreda te uskraćivanje slobode izražavanja, kretanja i rada, uključujući zabranu ženama da rade za nevladine organizacije i UN. Ta sustavna i systemska kršenja prava žena i djevojčica mogu se smatrati proganjanjem na temelju roda, što je zločin protiv čovječnosti u skladu s Rimskim statutom Međunarodnog kaznenog suda, čija je Afganistan država stranka. EU će nastaviti vršiti pritisak kako bi osigurao potpuno i ravnopravno uživanje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda afganistanskih žena i djevojčica, kao i njihovo osnaživanje, smisljeno i sigurno sudjelovanje i vodstvo u svim sferama društva i javnog života, među ostalim u okviru pregovora iz Dohe, te kako bi osigurao njihovu zaštitu od svih oblika nasilja. EU će također pozvati na zaštitu prava pripadnika manjina, uključujući etničke i vjerske manjine kao što su Hazarijci, osoba u ranjivim situacijama te LGBTI osoba. EU naglašava da je za osiguravanje održivog mira, stabilnosti i blagostanja potreban politički proces pod afganistanskim vodstvom koji uključuje sve Afganistance, uz ravnopravno i smisljeno sudjelovanje žena. EU će podupirati Misiju Ujedinjenih naroda za pomoć Afganistanu (UNAMA) u okviru njezina sveobuhvatnog mandata sa snažnom komponentom ljudskih prava i mandat posebnog izvjestitelja za stanje ljudskih prava u Afganistanu. Nakon što je Vijeće za ljudska prava uspostavilo novi mehanizam odgovornosti za Afganistan, EU će podupirati UN kako bi se osiguralo da mehanizam postane operativan što je prije moguće i da bude dostatno financiran.

20. EU će i dalje izražavati ozbiljnu zabrinutost zbog stanja ljudskih prava u **Kini**, među ostalim u Tibetu, Unutrašnjoj Mongoliji, Hong Kongu i Xinjiangu. EU će pozvati Kinu da konstruktivno surađuje s Visokim povjerenikom UN-a i njegovim uredom, kao i sa svim međunarodnim mehanizmima za ljudska prava, među ostalim u provedbi preporuka navedenih u izvješću o procjeni kršenja ljudskih prava u Xinjiangu. EU će se usredotočiti na potpuno uživanje ljudskih prava i ostvarivanje temeljnih sloboda, posebno slobode mišljenja i izražavanja, udruživanja i mirnog okupljanja; slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja, uključujući pravo vjerskih zajednica da funkcioniraju bez uplitanja i da slobodno biraju svoje vjerske vođe; zaštitu prava žena i djevojčica; očuvanje kulturnog identiteta; i iskorjenjivanje prisilnog rada. EU će nastaviti pomno pratiti stanje civilnog društva i pojedinačne slučajeve koji uključuju borce za ljudska prava, uključujući one koji surađuju s mehanizmima UN-a, kao i one izložene uznemiravanju, zastrašivanju i nadzoru, uključujući transnacionalnu represiju. EU će ponovno pozvati Kinu da poštuje načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja i da se suzdrži od izvanteritorijalnih aktivnosti (uključujući prisilu) koje nisu u skladu s međunarodnim pravom. EU će poticati Kinu da poštuje, štiti i ostvaruje ljudska prava za sve, uključujući Ujgure, Tibetance i pripadnike etničkih, vjerskih, jezičnih ili drugih manjina. Kad je riječ o Hong Kongu, EU će ponovno potvrditi svoju zabrinutost u pogledu represivne primjene zakonodavstva o nacionalnoj sigurnosti i pozvati Kinu da ispuni svoje međunarodne obveze, među ostalim ponovnom uspostavom visokog stupnja autonomije Hong Konga u skladu s načelom „jedna zemlja, dva sustava”. Ako je to moguće i uz potpuno poštovanje univerzalnih ljudskih prava, EU će i dalje biti otvoren za suradnju s Kinom, među ostalim u multilateralnim okružjima.
21. EU će pozvati vlasti **DNRK**-a da poduzmu konkretne mjere kako bi se okončala njihova teška, sustavna i raširena kršenja ljudskih prava, kako je navedeno u Rezoluciji Opće skupštine UN-a 80/220. EU poziva DNRK da poštuje, štiti i ostvaruje ljudska prava, temeljne slobode i vladavinu prava. Ponovno ćemo istaknuti potrebu da se osigura pozivanje na odgovornost zbog kršenja ljudskih prava, među ostalim razmatranjem upućivanja Međunarodnom kaznenom sudu. EU će poticati DNRK da se uključi u konstruktivno djelovanje i dijalog s međunarodnom zajednicom, uključujući sustav UN-a za ljudska prava i posebnog izvjestitelja.

22. EU podsjeća na obvezu **Gruzije** da omogući ostvarivanje temeljnih sloboda i potiče je da stavi izvan snage ili znatno revidira nedavno zakonodavstvo koje je u suprotnosti s obvezama te zemlje na temelju međunarodnog prava o ljudskim pravima i kojim se neopravdano ograničava ili krši sloboda okupljanja, udruživanja ili izražavanja, uključujući slobodu i pluralizam medija. EU je zabrinut zbog politički motivirane upotrebe pravosudnog sustava i kaznenih istraga protiv organizacija civilnog društva. EU će nastaviti snažno osuđivati proizvoljna uhićenja i sve veću represiju / kazneni progon, uključujući zatvaranje oporbenih čelnika, neovisnih novinara i medijskih djelatnika te aktera civilnog društva, što doprinosi nazadovanju demokracije i vladavine prava u Gruziji. EU će nastaviti pozivati gruzijske vlasti da odmah i bezuvjetno oslobode sve proizvoljno pritvorene osobe. Podsjetit će na apsolutnu zabranu mučenja i zlostavljanja te istaknuti da je važno okončati nekažnjavanje kršenja te zabrane koja su počinili službenici kaznenog progona.
23. Kad je riječ o **Mjanmaru/Burmi**, EU će nastaviti s osudom i pozivom na okončanje nasilja nad civilima te pozivom na puštanje na slobodu svih proizvoljno pritvorenih osoba, posebno onih pritvorenih zbog vojnog udara 2021., te na stabilnost i mirno pomirenje. EU će zahtijevati brzu uspostavu transparentnog, uključivog i vjerodostojnog demokratskog puta te će u tom pogledu nastaviti podupirati napore Ujedinjenih naroda i ASEAN-a, uključujući potpunu provedbu Rezolucije VSUN-a 2669 (2022) i konsenzusa ASEAN-a u pet točaka. EU neće priznati nijedne izbore koji nisu ni slobodni ni poštenu i čiji je cilj dati legitimitet vojsci bez ispunjavanja zahtjeva demokratskog procesa. EU će pozvati na veću usklađenost stajališta u cijelom sustavu UN-a i na terenu. Nastavit će se zalagati za pravdu i pozivanje na odgovornost za sva kršenja i povrede ljudskih prava, uključujući seksualno i rodno uvjetovano nasilje povezano sa sukobima, represiju i neselektivne napade na civile. Pozvat će na potpun, siguran i neometan pristup humanitarnoj pomoći svim ljudima kojima je potrebna pomoć. EU će se zalagati za smirivanje nasilja i preokretanje trenda sve veće militarizacije civila, uključujući Rohindže u kampovima u Rakhineu i izbjegličkim kampovima. EU će nastaviti podupirati mehanizme UN-a, uključujući posebnog izvjestitelja UN-a za stanje ljudskih prava u Mjanmaru i posebnog izaslanika glavnog tajnika UN-a za Mjanmar, kao i mehanizme odgovornosti, posebno Neovisni istražni mehanizam za Mjanmar (IMIM).

24. EU je iznimno zabrinut zbog raširenih kršenja međunarodnog humanitarnog prava i prava o ljudskim pravima diljem **Sudana** koja su dokumentirana u brojnim izvješćima, uključujući seksualno i rodno uvjetovano nasilje velikih razmjera, etnički motivirana ubojstva, izgladnjivanje kao metodu ratovanja, kršenja prava djeteta i raseljavanje velikih razmjera. EU će nastaviti nedvosmisleno osuđivati ta zlodjela, od kojih se mnoga čine sustavno i u alarmantnom opsegu te imaju razoran učinak na civilno stanovništvo, posebno na žene i djecu te druge osobe u ranjivom položaju. EU će nastaviti pozivati sve sukobljene strane da nastave pregovore o trenutačnom i trajnom prekidu vatre, poštuju međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo o ljudskim pravima, kao i suverenitet, jedinstvo i teritorijalnu cjelovitost Sudana. EU će ustrajati na zaštiti civila, civilne infrastrukture, humanitarnih radnika i pristupa humanitarnoj pomoći, što ne smije ovisiti o prekidu vatre. EU će se usredotočiti na osiguravanje odgovornosti za najteže zločine počinjene diljem zemlje, od kojih se mnogi mogu smatrati ratnim zločinima i zločinima protiv čovječnosti. EU će podupirati rad Međunarodnog kaznenog suda i UN-a te će Sudan pozvati na suradnju s Neovisnom međunarodnom misijom za utvrđivanje činjenica o Sudanu.
25. EU je i dalje duboko zabrinut zbog raširenih kršenja i povreda koje su počinile sve strane u **istočnom dijelu DR Konga**. To uključuje izvansudska pogubljenja, prijeka ili proizvoljna pogubljenja, seksualno i rodno uvjetovano nasilje te novačenje i iskorištavanje djece vojnika. Moramo osigurati da svi počinitelji kršenja i povreda ljudskih prava, kao i kršenja međunarodnog humanitarnog prava, odgovaraju za svoja djela. Zbog toga se ističe hitna potreba za osiguravanjem dostatnih sredstava za Neovisno istražno povjerenstvo za kršenja ljudskih prava u dvjema pokrajinama Kivu, koje je dobilo mandat u rezoluciji Vijeća za ljudska prava 2025.

26. **Sirijski narod** nastavlja svoj povijesni novi put u nastojanju da ostvari dostojanstvo, slobodu i pravdu. EU je i dalje predan uključivoj tranziciji pod vodstvom i odgovornošću Sirije, bez štetnog vanjskog upletanja. Odgovornost, sveobuhvatan i uključiv proces tranzicijskog pravosuđa i poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika vjerskih zajednica, bit će ključni za postizanje održivog mira i pomirenja. EU će ustrajati na važnosti uključivosti, poboljšanja humanitarne i sigurnosne situacije te pluralističkog prostora za građansko djelovanje, uključujući slobodne i neovisne medije i zajednicu sirijske dijaspe, kao ključnih uvjeta za uspjeh te tranzicije. EU potiče sve aktere da se suzdrže od daljnjeg nasilja, da zajamče sigurnost i zaštitu svih civila te da poštuju međunarodno pravo, kao i univerzalna ljudska prava, uključujući prava žena i djece. Svi odgovorni za kršenja međunarodnog humanitarnog prava ili kršenja i povrede ljudskih prava – u prošlosti i danas – moraju se pozvati na odgovornost i privesti pravdi. EU poziva na poštovanje, zaštitu i ostvarivanje ljudskih prava svih Sirijaca i Sirijki bez ikakve razlike, uključujući one utemeljene na rodu, etničkoj pripadnosti ili vjeri. EU će nastaviti podupirati Istražno povjerenstvo (CoI), Međunarodni, nepristrani i neovisni mehanizam (IIM) i Neovisnu instituciju za nestale osobe (IIMP). EU poziva ta tijela UN-a da nastave blisko surađivati s relevantnim nacionalnim institucijama i da dopune nacionalne napore. EU ponovno poziva na obnovu mandata CoI-ja i poziva sirijske prijelazne vlasti da osiguraju da se IIM-u i IIMP-u omogući potpun pristup Siriji, bez ograničenja.

27. EU će nastaviti surađivati sa svojim partnerima, uključujući Sjedinjene Američke Države, te drugim regionalnim i međunarodnim partnerima kako bi se potaknula dogovorena, mirna i uključiva demokratska tranzicija u **Venezueli** koja odražava volju venezuelskog naroda uz potpuno poštovanje suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti te zemlje. EU će nastaviti promicati uključiv dijalog pod vodstvom Venezuele koji može dovesti do mirnog i demokratskog rješenja višedimenzionalne krize. EU će i dalje pozivati na poštene, vjerodostojne i transparentne izbore te poštovanje demokratskih normi, koji su ključni za rješavanje političke krize. EU će i dalje zahtijevati oslobađanje svih političkih zatvorenika i okončanje proizvoljnih pritvaranja, među ostalim osoba s dvojnim državljanstvom i stranih državljana. Politička represija, uključujući mučenje i drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje u centrima za pritvor, posebno prema borcima za ljudska prava i novinarima, mora se zaustaviti. EU će se i dalje zalagati za potpuno poštovanje temeljnih sloboda, uključujući prava na mirno okupljanje, udruživanje i slobodu izražavanja. EU poziva Venezuelu da konstruktivno surađuje sa svim mehanizmima za ljudska prava (OHCHR), uključujući Ured Visokog povjerenika UN-a za ljudska prava i Ured tužitelja Međunarodnog kaznenog suda. EU se zalaže za smislen povratak OHCHR-a u zemlju. U svim okolnostima mora se poštovati međunarodno pravo, uključujući Povelju UN-a.
28. EU će nastaviti podupirati **Haiti** u rješavanju humanitarne krize, promicanju ljudskih prava, borbi protiv ekstremnog nasilja oružanih kriminalnih skupina te ponovnoj uspostavi demokracije i vladavine prava. EU će također nastaviti poticati vlasti Haitija da napreduju na putu prema poštenim i slobodnim izborima.
29. Iako prima na znanje napredak postignut u području gospodarskih i socijalnih prava, među ostalim u borbi protiv sakaćenja ženskih spolnih organa, EU je i dalje zabrinut zbog stanja u **Eritreji** s obzirom na širok raspon kršenja ljudskih prava, uključujući praksu služenja vojnog roka na neodređeno vrijeme i proizvoljno novačenje, kao i proizvoljno pritvaranje, prisilne nestanke, mučenje i nehumane zatvorske uvjet te rašireno nekažnjavanje. EU će nastaviti pozivati Eritreju da poštuje Povelju UN-a i ispuni svoje međunarodne obveze te će poticati tu zemlju da ojača svoje partnerstvo s Ujedinjenim narodima, među ostalim sudjelovanjem u konstruktivnom dijalogu o ljudskim pravima.

30. EU će pomno pratiti stanje ljudskih prava u **Azerbajdžanu** te nastaviti podupirati održiv i trajan mir između Armenije i Azerbajdžana.
31. Od **Turske** se, kao zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u i dugogodišnje članice Vijeća Europe, očekuje da će poštovati svoje obveze i dužnosti na temelju međunarodnog prava, uključujući međunarodno pravo o ljudskim pravima.
32. EU će i dalje snažno podupirati program za ravnopravnost u okviru svih multilateralnih foruma. EU će energično promicati i jačati napore usmjerene na **rodnu ravnopravnost** te na promicanje i potpuno uživanje svih ljudskih prava svih žena i djevojčica, kao i na njihovo osnaživanje, u skladu sa svojim međunarodnim obvezama, među ostalim podizanjem svijesti o rodnoj ravnopravnosti u kontekstu različitih zemalja i tematika. EU će podupirati ambiciozan i transformativan pristup kako bi se odgovorilo na temeljne uzroke rodne neravnopravnosti, diskriminacije i nasilja nad ženama i djevojčicama te s njima povezane čimbenike rizika. EU će nastaviti promicati potpunu integraciju rodne perspektive u mirovne i sigurnosne inicijative, među ostalim provedbom Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 o ženama, miru i sigurnosti te kasnijih rezolucija, i to jačanjem potpunog, ravnopravnog i smislenog sudjelovanja i vodstva žena i djevojčica u sprečavanju i rješavanju sukoba tijekom cijelog ciklusa sukoba. EU će iskoristiti svaku priliku u svim relevantnim forumima kako bi nastavio ispunjavati te obveze. EU će se čvrsto usprotiviti svakom djelovanju ili prijedlogu kojim se nastoje ugroziti postojeće međunarodne obveze i standardi. Važnije je nego ikada da se rodna ravnopravnost dodatno ne ugrozi i da se postojeći nedostaci brzo uklone. U tom će pogledu EU i dalje pomno pratiti pokušaje uklanjanja, izmjene ili pogrešnog tumačenja formulacija povezanih s rodnom ravnopravnošću, potpunim ostvarivanjem ljudskih prava žena i djevojčica i njihovim osnaživanjem te diskriminacijom na temelju seksualne orijentacije i rodnog identiteta. EU će također i dalje biti na oprezu u pogledu pokušaja uklanjanja, izmjene ili pogrešnog tumačenja formulacija povezanih sa spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravima, kako je utvrđeno u točki 34. Europskog konsenzusa o razvoju (vidjeti sljedeći odlomak).

33. EU je i dalje predan promicanju, zaštiti i ostvarivanju svih ljudskih prava te potpunoj i djelotvornoj provedbi Pekinške platforme za djelovanje i programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju, kao i ishoda revizijskih konferencija, a u tom kontekstu predan je i **spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima**. S obzirom na to EU ponovno potvrđuje svoju predanost promicanju, zaštiti i ostvarivanju prava svakog pojedinca na potpunu kontrolu nad pitanjima povezanim s vlastitom spolnošću te spolnim i reproduktivnim zdravljem i prava da o njima odlučuje slobodno i odgovorno, bez diskriminacije, prisile i nasilja. EU nadalje naglašava potrebu za univerzalnim pristupom kvalitetnim, cjenovno pristupačnim i sveobuhvatnim informacijama i obrazovanju o spolnom i reproduktivnom zdravlju, što uključuje opsežan spolni odgoj, te uslugama zdravstvene skrbi.
34. EU će sprečavanje i iskorjenjivanje svih oblika nasilja, uključujući **seksualno i rodno uvjetovano nasilje** na internetu i izvan njega, kao i zaštitu žrtava i preživjelih te kažnjavanje počinitelja, staviti u središte svojih napora za postizanje rodne ravnopravnosti. EU će promicati pristupe na razini cijelog društva kako bi se muškarce i dječake kao saveznike i korisnike uključilo u nastojanja da se uklone sve rodne nejednakosti, među ostalim rješavanjem pitanja diskriminirajućih zakona te borbom protiv rodnih stereotipa i diskriminirajućih društvenih normi. EU će i dalje biti predan podupiranju **ravnopravnog, potpunog, djelotvornog i smislenog sudjelovanja žena i mladih** u svoj njihovoj raznolikosti i u svim sferama javnog i političkog života, u skladu s Akcijskim planom EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020. – 2027. EU će se zalagati za političku i financijsku potporu te za sigurno i poticajno okruženje za organizacije civilnog društva, kao i za borkinje za ljudska prava koje u osobnom ili profesionalnom svojstvu nastoje zaštititi i promicati ljudska prava i rodnu ravnopravnost ili nude usluge zaštite ženama i djevojčicama čija su prava prekršena.

35. EU poštuje pravo na **slobodu mišljenja i izražavanja** na internetu i izvan njega. EU će se i dalje zalagati za ta prava na temelju svojih naprednih inicijativa i visokih standarda za potporu pluralističkom i neovisnom medijskom sektoru otpornom na krize. To se prije svega odnosi na Europski akt o slobodi medija, Direktivu protiv strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja (SLAPP-ova), Akt o digitalnim tržištima i Akt o digitalnim uslugama. EU će i dalje nepopustljivo podupirati slobodu medija te pravo novinara i medijskih djelatnika na rad u sigurnim uvjetima, bez straha od uznemiravanja, prijetnji i nasilja, na internetu i izvan njega. Poduzimanje odlučnih mjera kako bi se osigurao opstanak slobodnih, neovisnih i pluralističkih medija diljem svijeta, koji su temelj demokracije, važnije je nego ikad prije. EU će raditi na jačanju cjelovitosti informacija i otpornosti društva, među ostalim pravu na pristup relevantnim, pouzdanim i točnim informacijama. Uz potpuno poštovanje međunarodnog prava o ljudskim pravima, EU će suzbijati dezinformacije i aktivnosti inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama. EU će se i dalje oslanjati na cijeli niz dostupnih alata za zaštitu i sprečavanje aktivnosti dezinformiranja, odvratanje od njih i odgovor na njih, posebno podupiranjem slobodnih i neovisnih medija i usmjeravanjem na kritičku medijsku pismenost. S obzirom na sve nerazmjernije i nasilnije odgovore na prosvjede diljem svijeta, EU će štititi i promicati pravo na **slobodu mirnog okupljanja i udruživanja**. EU će podupirati **akademsku slobodu** i autonomiju visokih učilišta, u kojima se ideje mogu podržavati i, bez opasnosti, osporavati.

36. EU će aktivno podupirati, promicati i osnaživati raznoliko i neovisno **civilno društvo**, zalažući se za njegovo smisleno sudjelovanje u svim UN-ovim forumima. EU će snažno osuditi svaki oblik odmazde protiv **boraca za ljudska prava** i organizacija civilnog društva, među ostalim onih koji u bilo kojem obliku surađuju s UN-om. EU će posvetiti pozornost posebnim rizicima s kojima se suočavaju civilno društvo i borci za ljudska prava, uključujući određene kategorije koje su često izložene diskriminaciji, nasilju i uznemiravanju, te će biti vodeći akter u promicanju sigurnog i poticajnog okruženja za njih. EU će snažno osuditi sve oblike **transnacionalne represije** i pozvati sve države da poštuju svoje međunarodne obveze u pogledu ljudskih prava tako što će osigurati da pojedinci podrijetlom iz drugih zemalja koji traže zaštitu na njihovu državnom području ne budu predmet prekograničnih prijetnji i uplitanja. EU će se također usprotiviti pravnim i administrativnim mjerama kojima se smanjuje prostor za građansko djelovanje, kao što su prepreke registraciji nevladinih organizacija, ograničenja pristupa resursima, zahtjevna pravila za provjeru i pretjerani zahtjevi za izvješćivanje.
37. EU će se i dalje snažno protiviti svim oblicima **diskriminacije** te će se jače boriti protiv njih, uz pridavanje posebne pozornosti višestrukim i intersekcijskim oblicima diskriminacije, među ostalim na temelju spola, rase, etničke ili socijalne pripadnosti, vjeroispovijesti ili uvjerenja, političkih ili drugih mišljenja, invaliditeta, dobi, seksualne orijentacije i rodnog identiteta. EU ponovno ističe svoju predanost jednakosti i nediskriminaciji, pravu svih osoba na uživanje cijelog niza ljudskih prava i temeljnih sloboda te zaštiti onih u nepovoljnom, ranjivom i marginaliziranom položaju. EU će sustavno i konstruktivno surađivati s UN-ovim mandatima usmjerenima na borbu protiv nasilja i svih oblika diskriminacije te će nastaviti pružati snažnu potporu radu UN-a. EU će ponovno potvrditi svoju snažnu predanost poštovanju, zaštiti i ostvarivanju punog i ravnopravnog uživanja ljudskih prava LGBTI osoba te će izraziti svoju duboku zabrinutost zbog alarmantnih stopa nasilja, diskriminacije, govora mržnje i stigmatizacije kojima su izloženi. EU će nastaviti snažno osuđivati diskriminirajuće zakone, politike i prakse protiv LGBTI osoba. EU će kao prioritet podupirati univerzalnu dekriminalizaciju sporazumnih istospolnih odnosa. Pozvat će na okončanje svih oblika nasilja nad LGBTI osobama diljem svijeta.

38. Kad je riječ o **digitalnim tehnologijama i umjetnoj inteligenciji**, EU ponovno potvrđuje da se ista prava koja ljudi imaju izvan interneta moraju zaštititi i na internetu i u kontekstu digitalnih tehnologija te da su potrebne snažne zaštitne mjere kako bi se zajamčila zaštita ljudskih prava. EU će aktivno promicati univerzalna ljudska prava i temeljne slobode, vladavinu prava i demokratska načela **u digitalnom prostoru**. EU će se u digitalnoj sferi, među ostalim u **području umjetne** inteligencije te drugih novih tehnologija i tehnologija u nastajanju, i dalje boriti za pristup koji se temelji na ljudskim pravima i usmjeren je na čovjeka. EU će nastaviti pozivati sve relevantne dionike da spriječe štetu uzrokovanu tim tehnologijama i da se suzdrže od njihove upotrebe ako se njima krše univerzalna ljudska prava i temeljne slobode ili međunarodno humanitarno pravo te će pozvati sve države da zaštite internetski prostor za građansko djelovanje i zalagati se za otvoren, slobodan, uključiv, zaštićen, globalan, interoperabilan i siguran internet za sve, kao i za zaštitu njegovih višedioničkih temelja. EU će se zalagati za poštovanje privatnosti i promicati prava na privatnost i zaštitu podataka.
39. EU će podsjetiti na svoje čvrsto stajalište protiv **smrtne kazne u svim slučajevima i u svim okolnostima**. Pozvat ćemo sve zemlje koje primjenjuju smrtnu kaznu da je ukinu ili da zadrže ili uvedu moratorij kao prvi korak prema njezinu ukidanju, a one koje razmatraju njezino ponovno uvođenje da se suzdrže od takvog koraka unatrag. EU će snažno i nedvosmisleno osuditi primjenu smrtne kazne, među ostalim u slučajevima u kojima se krše međunarodni minimalni standardi, te će snažno podupirati relevantne rezolucije UN-a i pozvati na osiguravanje zabrane proizvoljnog oduzimanja života, što uključuje i izvansudska pogubljenja. EU će promicati daljnju ratifikaciju Drugog fakultativnog protokola uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima s ciljem ukidanja smrtne kazne.

40. Nastavit će osuđivati sva mučenja i drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje, gdje god se oni dogodili, te će javno osuđivati proizvoljna uhićenja i pritvaranja, kao i prisilne nestanke. EU će dizati svijest o sve većoj upotrebi **mučenja** i zlostavljanja kao metoda za suzbijanje političkog neslaganja i ograničavanje prostora za građansko djelovanje. Ponovno će pozvati na univerzalnu ratifikaciju i učinkovitu provedbu Konvencije UN-a protiv mučenja i njezina Fakultativnog protokola. EU će nastaviti promicati Globalni savez za suzbijanje trgovine proizvodima koji služe za mučenje te će razmotriti daljnje korake za zabranu globalne trgovine robom koja nema praktičnu namjenu osim za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje. EU će ponovno potvrditi svoju nepokolebljivu predanost postizanju napretka u području sprečavanja **prisilnih nestanaka**, nadovezujući se na postignuća Prvog svjetskog kongresa o prisilnim nestancima.
41. EU će ponovno potvrditi svoju snažnu predanost promicanju i zaštiti prava na **slobodu vjeroispovijesti ili uvjerenja** za sve pojedince diljem svijeta. EU će promicati i štiti pravo svih osoba da imaju ili nemaju određenu vjeroispovijest ili uvjerenje, da promijene svoju vjeroispovijest ili uvjerenje ili da tu vjeroispovijest ili uvjerenje iskazuju pojedinačno ili u zajednici s drugima, javno ili privatno. Osudit će diskriminaciju, netoleranciju, nasilje i progon na temelju vjeroispovijesti ili uvjerenja te odbaciti svaki oblik poticanja na vjersku mržnju. EU će i dalje promicati kulturu vjerske tolerancije, poštovanja raznolikosti i uzajamnog razumijevanja te poticati međuvjerski i međukulturni dijalog kao ključna sredstva za miran suživot.

42. Nakon 60. obljetnice Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije (ICERD) EU će nastaviti konstruktivno sudjelovati u svim inicijativama povezanim s borbom protiv svih oblika **rasizma**, rasne diskriminacije, ksenofobije i s njima povezane netolerancije diljem svijeta. EU će istodobno podsjetiti na svoje dugogodišnje stajalište o potrebi da se osigura univerzalna ratifikacija te potpuna i učinkovita provedba ICERD-a, kao i na potrebu za provedbom Durbanke deklaracije i programa djelovanja te za racionalizacijom i pojednostavnjenjem njegovih mehanizama praćenja. EU će nastaviti smisleno sudjelovati u pregovorima o Nacrtu deklaracije UN-a o poštovanju, zaštiti i ostvarivanju ljudskih prava osoba afričkog podrijetla. EU ponovno potvrđuje svoju predanost borbi protiv rasizma, među ostalim u okviru Strategije EU-a za borbu protiv rasizma za razdoblje 2026. – 2030.
43. Ponovno potvrđuje i svoju predanost promicanju i uključivanju **prava osoba s invaliditetom** u svoje vanjsko djelovanje, među ostalim u okviru predstojeće inicijative „Jačanje strategije o pravima osoba s invaliditetom do 2030.”. Pojačat ćemo napore kako bismo osigurali da sve osobe s invaliditetom mogu uživati svoja prava na ravnopravnoj osnovi s drugima, među ostalim u situacijama oružanih sukoba i drugih humanitarnih kriza, te da mogu potpuno, djelotvorno i smisleno sudjelovati u svim aspektima društvenog, kulturnog, obrazovnog, gospodarskog, građanskog i političkog života i biti uključene u njih, među ostalim promicanjem njihova osnaživanja i vodstva. EU ponovno potvrđuje svoju potporu Strategiji UN-a za uključivanje osoba s invaliditetom i podupire preporuke glavnog tajnika UN-a u vezi s njezinom provedbom.
44. EU će nastaviti pozivati sve države da poštuju, štite i ostvaruju ljudska prava svih osoba koje pripadaju nacionalnim ili etničkim, vjerskim i jezičnim **manjinama**, među ostalim u svim relevantnim forumima. EU će promicati njihovo pravo na djelotvorno sudjelovanje u kulturnom, vjerskom, društvenom, gospodarskom i javnom životu. EU će se protiviti svim oblicima poticanja na nasilje ili mržnju te govoru mržnje, na internetu i izvan njega, uz istodobno očuvanje prava na slobodu mišljenja i izražavanja.

45. EU će se i dalje zalagati za **prava djeteta**, dajući prednost zaštiti djece od svih oblika nasilja, među ostalim u digitalnom okruženju, te promicanju univerzalnog pristupa kvalitetnom, uključivom i sigurnom obrazovanju te smanjenju siromaštva djece i nejednakosti među djecom. EU će nastaviti posvećivati posebnu pozornost zaštiti djece pogođene oružanim sukobima i djece koja žive u okolnostima nakon sukoba, jačajući koordinaciju s mehanizmima UN-a, u skladu sa smjernicama EU-a o djeci i oružanim sukobima. Nastavit će raditi na iskorjenjivanju svih oblika diskriminacije djece.
46. EU će nastaviti promicati potpuno uživanje svih ljudskih prava **starijih osoba**, uz osiguravanje njihova sudjelovanja u svim sferama života, te će se boriti protiv dobne diskriminacije i svih oblika nasilja. EU će raditi na uklanjanju nedostataka u zaštiti i promicati učinkovitu provedbu međunarodnih standarda u tom pogledu uz suradnju s relevantnim tijelima UN-a.
47. EU ponovno potvrđuje svoju predanost poštovanju, zaštiti i ostvarivanju svih **gospodarskih, socijalnih i kulturnih prava**, uključujući pravo na obrazovanje, hranu, zdravlje, socijalnu sigurnost, odgovarajuće stanovanje i dostojanstven rad, te podupiranju relevantnih inicijativa. Aktivno će sudjelovati u raspravama o gospodarstvu kojim se unapređuju ljudska prava. Nastavit će podupirati univerzalan pristup vodi za piće koja je zdravstveno ispravna, dostatna i financijski pristupačna te sanitarnim uvjetima i higijeni, kao i naglašavati dimenziju ljudskih prava u tim područjima. EU će nastaviti promicati kulturna prava i zaštitu kulturne baštine.

48. EU će nastaviti surađivati s Uredom Visokog povjerenika za ljudska prava i Radnom skupinom UN-a za **poslovanje i ljudska prava** u svrhu promicanja provedbe vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima na globalnoj razini. Zakonodavstvo EU-a o dužnoj pažnji za održivo poslovanje i borbi protiv prisilnog rada važna je osnova za konstruktivan angažman EU-a u UN-u, uključujući u pogledu pravno obvezujućeg instrumenta o poslovanju i ljudskim pravima koji se temelji na konsenzusu. Kako bi se poboljšala zaštita žrtava i stvorili jednaki uvjeti na globalnoj razini, važno je težiti širokom, međuregionalnom konsenzusu među državama članicama UN-a. EU će nastaviti podupirati donošenje nacionalnih akcijskih planova u državama članicama i partnerskim zemljama te raditi na izradi sveobuhvatnog okvira EU-a za provedbu vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima. Također će konstruktivno sudjelovati u radnoj skupini UN-a u izradi međunarodnog regulatornog okvira o aktivnostima privatnih vojnih i zaštitarskih društava.
49. Prepoznajući učinak koji **klimatske promjene**, gubitak bioraznolikosti, uništavanje okoliša i onečišćenje imaju na uživanje ljudskih prava sadašnjih i budućih generacija, EU će nastaviti raditi na promicanju pristupa koji se temelji na ljudskim pravima u svrhu jačanja napora za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima. EU će podsjetiti na obveze država kao nositeljâ dužnosti u tom pogledu i usredotočiti se na nositelje prava koji su najosjetljiviji na učinke trostruke planetarne krize. EU će promicati važnu ulogu boraca za ljudska prava koji djeluju u području okoliša i boraca za ljudska prava koji pripadaju autohtonim narodima te podupirati mjere za njihovu zaštitu. Aktivno će sudjelovati u raspravama o promicanju ljudskog prava na čist, zdrav i održiv okoliš, među ostalim s obzirom na savjetodavno mišljenje Međunarodnog suda iz srpnja 2025. Zalagat će se za to da odvažne i hitne mjere koje su potrebne u okviru zelene tranzicije budu pravedne i uključive.

50. EU će nastaviti promicati prava **autohtonih naroda** kako su navedena u Deklaraciji UN-a o pravima autohtonih naroda i međunarodnom pravu o ljudskim pravima te će se u tom pogledu aktivno uključiti u sve relevantne forume na kojima se raspravlja o pravima autohtonih naroda. EU će nastaviti aktivno sudjelovati u svim nastojanjima da se unaprijedi potpuno, djelotvorno i smisleno sudjelovanje predstavnika i institucija autohtonih naroda na svim relevantnim sastancima Ujedinjenih naroda o pitanjima koja ih se tiču. EU će naglasiti važnost zaštite boraca za ljudska prava koji pripadaju autohtonim narodima, među ostalim u kontekstu zemljišta i prirodnih resursa te zaštite okoliša, bioraznolikosti i klime, te osiguravanja da oni mogu promicati ljudska prava bez straha od odmazde. EU će podsjetiti na posebnu ranjivost autohtonih naroda u kontekstu klimatskih promjena. Promicat će i ravnopravno, potpuno, djelotvorno i smisleno sudjelovanje i vodstvo pripadnika autohtonih naroda. EU će naglasiti važnost toga da se djeci iz autohtonih naroda omogući pristup obrazovanju na vlastitom jeziku i u okviru vlastite kulture.

51. Podsjetit će da se **pravo na razvoj** temelji na univerzalnoj, nedjeljivoj, međusobno povezanoj, međuovisnoj i uzajamno osnažujućoj prirodi svih ljudskih prava, pri čemu su pojedinci središnji akteri, pokretači i korisnici razvoja, a države nositelji dužnosti čija je primarna odgovornost poštovanje, zaštita i ostvarivanje svih ljudskih prava u skladu sa svojim obvezama na temelju međunarodnog prava o ljudskim pravima. EU će podsjetiti na svoju rezervu u pogledu nacrtu pravno obvezujućeg instrumenta o pravu na razvoj ili bilo kojeg pristupa kojim bi se mogle ugroziti obveze država u pogledu ljudskih prava stavljanjem prava na razvoj iznad drugih ljudskih prava ili dodjelom takvih prava državama. EU također podsjeća na obvezu država kao glavnih nositelja dužnosti da u potpunosti ostvaruju sva ljudska prava. EU će se i dalje protiviti svakom preuranjenom ili neuravnoteženom procesu, zalagati se za transparentan i uključiv pristup utemeljen na konsenzusu te ustrajati na potpunom usklađivanju s međunarodnim pravom o ljudskim pravima. EU će nastaviti konstruktivno sudjelovati u međunarodnim forumima o procesu i sadržaju ne dovodeći u pitanje svoje konačno stajalište.

52. EU će nastaviti jačati djelovanje u cilju poštovanja međunarodnog prava i promicanja i zaštite ljudskih prava u odnosu na sve **izbjeglice, tražitelje azila, interno raseljene osobe i migrante**, posebno temeljnog prava na traženje azila i načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, te će posebnu pozornost nastaviti posvećivati osobama u ranjivom položaju. EU će i dalje zagovarati i provoditi pristup suradnji u području migracija koji se temelji na ljudskim pravima. EU će i dalje nuditi mogućnosti za zakonite načine migracije, u skladu s nacionalnim nadležnostima. EU će pozvati sve države da spriječe i suzbijaju **trgovinu ljudima i krijumčarenje migranata**, među ostalim u okviru Globalnog saveza za borbu protiv krijumčarenja migranata. EU ponovno potvrđuje svoju predanost rješavanju problema nezakonitih migracija i borbi protiv instrumentalizacije migranata u političke svrhe, uz potpuno poštovanje ljudskih prava i međunarodnog prava. EU neće nijednoj zemlji dopustiti da zloupotrebljava njegove vrijednosti, uključujući pravo na traženje azila.
53. EU će pozvati sve države da osiguraju da **odgovor na terorizam i organizirani kriminal**, uključujući istrage i kazneni progon, bude u potpunosti u skladu s međunarodnim pravom, s fokusom na prava žrtava. Borbom protiv terorizma i nasilnog ekstremizma ne smije se kršiti međunarodno pravo, uključujući ljudska prava i međunarodno humanitarno pravo, niti se ta borba smije instrumentalizirati u tu svrhu.
-